

ham, saaledes som vi nye Medlemmer, uden at være gaade fast i den foregaaende Strid, aabenbart at hvile paa det Factum, at han idelig forverler Ufeilbarhed og Upartifshed. Dette er Hovedpunktet i hele hans Bevisførelse; men er dette galt, falder virkelig ogsaa hele hans Slutningsfølge. Taler er her jo kun om at være Part i Sagen. Dernæst paastod han, at en privat Mand havde samme Ret til at vedtage en lignende Rettergangsmaade overfor sit Ejende; men jeg siger, det vilde være meget sørgeligt, om det blev Landets almindelige Ret, at han skulde have Lovhertil. Det ærede Medlem har under den sidste Tids Forhandlinger flere Gange gjentaget, at han ikke er Jurist. Dette er et Savn, som vistnok alle vi, som ikke ere juridisk dannede, føle, og uagtet jeg føler det, saa er jeg dog saa overbevist om det juridiske Retsforhold, at dersom en Mand indgik en Contract efter Danmarks Ejen Lov og vedtog, at en eller anden Paragraph ikke skulde gjælde, og at Eendet ikke maatte gaae til Domstolene, saa vil en saadan Bestemmelse blive kjendt ugyldig, og Eendet vilde have fuldstændig Ret til at gaae til Domstolen. Nu siger man imidlertid, at her foreligger et ganske andet Forhold, at Embedsmændene ere stillede ganske anderledes, idet der ikke foreligger noget Contractsforhold, og den høitærede Minister henviste til, at de ikke kunde faae deres Afsted; men jeg troer, dette er en Sammenblanding af to Ting. Embedsmanden kan ikke faae sin Afsted med det Tillæg i Løn, som kaldes Pension; men jeg gad vide, om Regjeringen vilde nægte nogen Embedsmand sin Afsted — asseet fra Krigstilsælde og andre lignende Tilfælde, i hvilke hans Nærværelse nødvendigen krævedes som en almindelig Borgerpligt — naar han søgte sin Afsted uden Pension. Der er altsaa i Embedsmandens Tjeneste et simpelt Contractsforhold tilstede ligesom i Ejendeforholdet, og den Omstændighed, at han faaer Pension, kan ikke forandre Embedsmandens Stilling, saaledes at han bliver Statens Slave. Naar et æret Medlem har gjort gjældende, at det var en særegen Domstol, som man vil nedlægge, som dertil var saa overmaade god, da de to Ministre vare særlig sagkyndige, skal jeg blot

tillade mig at drage en lille Paralel. Der er neppe Noget, der vil paastaae, at et Tjenestelyende, naar der opstod Strid om hans Løn, vilde komme for en særlig heldig Domstol, naar man nægtede ham at gaae til Landets juridiske Domstol, men sagde: Du skal her bøie Dig for en ganske særlig sagkyndig Domstol, som bestaaer af Godsæieren og Forvalteren. Der er virkelig en temmelig fuldstændig Paralel mellem de to i Forslaget omtalte Ministre paa den ene Side og Godsæieren og Forvalteren paa den anden Side, og et Forslag, om at forlade det Grundprincip i Grundloven, at de upartiske Domstole skulle afgjøre alle Sager, personlige Sager, saavel som finansielle Spørgsmaal, kan jeg aldrig troe vil finde Tilslutning i Længden hos Landets Repræsentanter.

Finantsministeren: Jeg troer, det ærede Medlem, som nu satte sig, ikke har ganske Ret, naar han i Grundloven vilde søge en Hindring for Nedsættelsen af særlige Retter. Det er Noget, som er jo meget godt kjendt hertilands, saaledes som den ærede næstforegaaende Taler jo ogsaa bemærkede, at der gives Forhold i Verden, der trænge til en særegen Art Behandling, og som derfor ikke udenvidere kunne undergives en almindelig Domstols Paadømmelse. Vi kjende saaledes f. Ex. Landvæsenscommissioner, saavel som forskjellige andre Autoriteter, der ifølge Lovene ere udrustede med en endelig afgjørende Magt. Det er, som jeg mange Gange tidligere har tilladt mig at sige, min Overbeviisning, at disse Forhold egne sig til at behandles ved en særlig Domstol, og naar man nu bestandig har talt om Finantsministeren og Justitsministeren, da vil jeg sige, at forsaavidt disse To ikke skulle blive enige, vil Spørgsmaalet være at afgjøre i en Ministerconference eller muligens i et Statsraad, og jeg for mit Bedkommende troer ikke, at der er fjerneste Grund til at nære nogenomhelst Frygt for, at Embedsmændene ved en saadan Afgjørelse ikke skulde faae al den Ret, der tilkommer dem. Siden dette Forhold er kommet paa Bane, skal jeg ikke vægre mig ved at udtale min Mening om de Erfaringer, der ere gjorte ved